

Odezwa Rady Jedności Narodowej do narodu polskiego i narodów sprzymierzonych - Tekst polski

Dnia 1 lipca 1945 [r.] Od września 1939 r. Naród Polski toczy śmiertelny bój o swój biologiczny byt i o swe ideały historyczne. Stał on zawsze na gruncie pokoju i wolności, poszanowania praw jednostki i praw narodów, swobody przekonań i tolerancji religijnej. Rozdarty przez mocarstwa zaborcze¹, niszczone systematycznie przez 150 lat, nie złożył broni, walcząc wszędzie i nieprzerwanie z systemem gwałtu pod hasłami „wolni z wolnymi i równi z równymi” oraz „za wolność naszą i waszą”. Gdy nad Europą i światem zawisła groźba tyranii totalistycznej, naród polski pierwszy podjął bój z hitlerowskim imperializmem² – przez miesiąc wiążąc jego siły w nierównym boju, zanim zaatakowany z tyłu przez Rosję sowiecką³ uległ przewadze, rozpoczynając ciernistą drogę emigracji i konspiracji. Gdy bracia nasi rzućeni losem na tułaczkę nieśli wysoko sztandar Polski, walcząc u boku sojuszników, w Kraju nastąpił okres cięższej jeszcze walki podziemnej, toczonej nieustępliwie przez wiele lat z wiarą w ostateczny triumf sprawiedliwości nad barbarzyństwem nazistowskim. Świat nie zna jeszcze ogromu ofiar poniesionych przez Polskę w tej walce. Doszczętne zniszczenie stolicy, pięć milionów pomordowanych w obozach, kilka milionów „żywych trupów” zrujnowanych psychicznie i fizycznie, miliony wywiezionych w głąb Rosji i rozproszonych po świecie, bezprzykładne spustoszenie gospodarcze – oto wkład Polski do tej wojny przewyższający to, co złożyły na ołtarzu wspólnej sprawy wszystkie inne narody demokratyczne.

¹ W wyniku trzech rozbiorów z lat 1772, 1793 i 1795 dokonanych przez Rosję, Prusy i Austrię Rzeczpospolita utraciła niepodległość na 123 lata

² Od ataku Niemieckiej III Rzeszy na Polskę 1 września 1939 roku rozpoczęła się II wojna światowa.

³ 17 września 1939 roku Związek Sowiecki dokonał agresji na Polskę ze wschodu.

Polska ma tedy niezaprzeczalne prawo do szacunku i pomocy całej ludzkości cywilizowanej, stała się bowiem symbolem wierności sojuszom, bezkompromisowości i walczącej demokracji. Cele wojenne Polski i program Polski Walczącej

Gdy w burzy wrześniowej rozpadł się w Polsce gmach sanacyjnego systemu, rządzącego przez szereg lat wbrew woli i opinii narodu, wszystkie stronnictwa demokratyczne będące w opozycji przeciwko temu systemowi wyłoniły Rząd RP na emigracji¹, który jeszcze za życia śp. gen. Sikorskiego² ogłosił następujące cele wojenne narodu polskiego:

1. Walka z Niemcami aż do ostatecznego ich rozgromienia.
2. Odbudowa niezależności i suwerenności Polski oraz Jej integralności terytorialnej.
3. Urzeczywistnienie w Polsce po wojnie pełnej demokracji społecznej i politycznej w miejsce zbankrutowanego systemu sanacyjnego.
4. Zabezpieczenie suwerenności i rozwoju Polski oraz innych mniejszych narodów żyjących między potęgami Wschodu i Zachodu przez dobrowolny związek demokratyczny równouprawnionych narodów Europy Środkowej.
5. Pokojowe współżycie z Rosją i porozumienia z nią dla wspólnego zabezpieczenia przed przyszłą agresją niemiecką.
6. Pełna demokracja międzynarodowa, czyli światowa organizacja pokoju, oparta na porozumieniu wszystkich państw demokratycznych i równouprawnionych narodów.

¹ Rząd RP na emigracji był legalną kontynuacją władz II Rzeczypospolitej, które po agresji Niemiec i ZSRS zostały zmuszone do opuszczenia kraju. Prezydent Ignacy Mościcki wyznaczył na swojego następcę Władysława Raczkiewicza, który powołał na urząd prezesa Rady Ministrów gen. Władysława Sikorskiego.

² Władysław Sikorski (1881–1943), generał, Naczelnny Wódz Polskich Sił Zbrojnych i premier Rządu na Uchodźstwie, zginął 4 lipca 1943 roku w katastrofie w Gibraltarze.

Na tej platformie wszystkie wielkie stronnictwa demokratyczne Polski Podziemnej¹ (Stronnictwo Ludowe, Polska Partia Socjalistyczna, Stronnictwo Narodowe i Stronnictwo Pracy) zablokowały się z sobą w tzw. czwórporozumienie, wyłaniając w oparciu o nie rząd krajowy, będący przedłużeniem i odpowiednikiem Rządu Polskiego w Londynie. Krajowa Reprezentacja Polityczna rozszerzyła ten blok stronnictw demokratycznych na inne grupy polityczne (Zjednoczenie Demokratyczne, Chłopska Organizacja Wolności „Raclawice” i „Ojczyzna”), tworząc wspólnie z nimi Radę Jedności Narodowej², stanowiącą polityczne oparcie dla Pełnomocnika Rządu³ i Krajowej Rady Ministrów⁴ oraz dla Armii Krajowej (AK).

W deklaracji⁵ Krajowej Reprezentacji Politycznej z dn. 15 VII 1943 [r.] oraz w deklaracji Rady Jedności Narodowej z dn. 15 III 1944 r. sformułowany został program Polski Walczącej, którego naczelnne postulaty to:

1. odzyskanie niezależności i suwerenności,
2. swobody demokratyczne,
3. reforma rolna,
4. poprawa bytu mas pracujących i udział ich w rządach,
5. samorząd terytorialny, gospodarczy i kulturalny,
6. odzyskanie ziem na Zachodzie,
7. nienaruszalność granicy wschodniej,
8. związek narodów Europy Środkowej,
9. sojusz z demokracjami Zachodu i dobre stosunki z ZSRR,
10. prawdziwa demokracja międzynarodowa.

¹ Polskie Państwo Podziemne – w czasie II wojny światowej tajne struktury państwa polskiego, podległe Rządowi RP na Uchodźstwie, działające na terenie okupowanego Kraju od 27 września 1939 do 1 lipca 1945 roku.

² Krajowa Reprezentacja Polityczna – powołana 15 sierpnia 1943 roku, jako organ reprezentujący cztery główne siły polityczne Polskiego Państwa Podziemnego, po dokooptowaniu mniejszych ugrupowań została przekształcona 9 stycznia 1944 roku w Radę Jedności Narodowej mającą status konspiracyjnego parlamentu Polski Podziemnej.

³ Delegat Rządu RP na Kraj – podporządkowany Rządowi RP na Uchodźstwie, stał na czele naczelnego organu władzy administracyjnej Polskiego Państwa Podziemnego, utworzonej w 1940 roku Delegatury Rządu na Kraj

⁴ Krajowa Rada Ministrów – organ władzy wykonawczej Polskiego Państwa Podziemnego, powołana 3 maja 1944 roku przez Delegata Rządu RP na Kraj, na podstawie dekretu Prezydenta RP na Uchodźstwie. Na jej czele stał pełnomocnik – delegat rządu RP na kraj w randze wicepremiera.

⁵ Deklaracja programowa RJN „O co walczy Naród Polski” – określała główne zadania wojenne Rzeczypospolitej oraz program przebudowy społeczno-gospodarczej państwa w okresie pokoju.

Polityka Rosji wobec Polski Tym celom narodu polskiego przeciwstawiła się kategorycznie Rosja sowiecka, dążąca do ekspansji terytorialnej w kierunku zachodnim. Oświadczyła ona, że związek demokratyczny narodów Europy Środkowej godzi w jej bezpieczeństwo i stanowić ma kordon sanitarny między Zachodem a Wschodem, co nie leżało bynajmniej w zamiarach twórców tej idei. W swej koncepcji podziału świata na strefy wpływów Rosja sowiecka postanowiła wtłoczyć wszystkie narody środkowoeuropejskie w swój system polityczny. Polska, granicząc bezpośrednio ze Związkiem Radzieckim, stała się pierwszą ofiarą tej polityki. Naprzód zażądała Rosja przyznania jej terytorium Polski leżącego na wschód od tzw. linii Curzona¹, stanowiącego połowę obszaru naszego państwa. Potem rozpoczęła kampanię przeciwko legalnemu Rządowi Polskiemu w Londynie, zarzucając mu tendencje faszystowskie i współpracę z Niemcami. Następnie stworzyła drugi „rząd” polski², dążąc do narzucenia go narodowi polskiemu, ograniczając w ten sposób jego suwerenność. Wreszcie okupowała całe terytorium Polski, w ślad za czym rozpoczęły się rządy NKWD³, terror i prześladowania bohaterów Polski Podziemnej. Naród polski przyjął Armię Czerwoną jako wyswobodzicielkę Polski od jarzma hitlerowskiego. Wkrótce jednak nastąpiło rozczarowanie. Najszersze masy ludowe przekonały się, że demokracja jest w obozie Polski Podziemnej, zaś Komitet Lubelski⁴ to dyktatura, oparta o obce siły, a nie o wolę i zaufanie narodu.

¹ Linia demarkacyjna wojsk polskich i bolszewickich zaproponowana przez dyplomację brytyjską na konferencji w Spa w lipcu 1920 roku. Odwoływał się do niej Stalin w rokowaniach na temat powojennej granicy polsko-sowieckiej.

² Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN) – tymczasowy organ władzy, pełniący funkcję rządu na wyzwolonych spod okupacji niemieckiej ziemiach polskich, powołany 20 lipca 1944 roku w Moskwie przez komunistów polskich na mocy decyzji Stalina.

³ NKWD (Narodnyj Komissariat Wnutriennich Diel) (ros.) – Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych ZSRS, centralny organ władz bezpieczeństwa w sowieckiej Rosji (od 1917) i ZSRS (do 1946), potocznie policja polityczna.

⁴ Potoczna nazwa PKWN.

Mimo tych rozczarowań stronnictwa Polski Podziemnej zrobiły wielki wysiłek w kierunku porozumienia się ze Związkiem Radzieckim. Gdy Mikołajczyk¹ ustąpił z rządu londyńskiego i oceniając pesymistycznie szanse Polski, postanowił iść na kompromis, stronnictwa demokratyczne w Kraju będące podstawą rządu prem. Arciszewskiego² zażądały zmiany gabinetu w kierunku uzgodnienia linii Mikołajczyka i Arciszewskiego. W dn. 22 II br. ogłosiły one deklarację, w której uznały konieczność rozmów z Rosją w sprawie ujawnienia się i utworzenie jak najspieszej Rządu Jedności Narodowej, który by mógł wziąć udział w obradach konferencji w San Francisco³. Ta dobra wola została podeptana przez Rosję sowiecką, która zaproszonych przez siebie wysłanników Polski Podziemnej uwięziła i wytoczyła im proces⁴ jako dywersantom. Rachuby Rosji, że w ten sposób kierownicy Polski Podziemnej zostaną odcięci od swego narodu zawiodły. Nie udało się wbić klina pomiędzy naród a tych jego przywódców, którzy przez szereg lat z najwyższym narażeniem życia i poświęceniem organizowali i prowadzili walkę przeciw obcej przemocy. Nie udało się przekonać Polaków, że Polska Walcząca prowadziła dywersję antyradziecką w porozumieniu z Niemcami. O bezkompromisowej postawie antyniemieckiej świadczy krew setek tysięcy męczenników Polski Podziemnej i bohaterów AK, przelana w otwartej walce i w kaźniach Gestapo, przypieczętowana heroicznym czynem warszawskiego powstania, podjętego z wiarą w uczciwość sojuszników z Zachodu i Wschodu. Nasza karta jest czysta. Nie my, lecz oni będą kiedyś musieli tłumaczyć się przed historią.

Nie było nigdy współpracy między Polską Podziemną a Niemcami. Nie było też woli dywersji przeciwko Związkowi Radzieckiemu. Przeciwnie, przedstawiciele władz krajowych i AK usiłowali wszędzie ujawnić się i współpracować z Armią Czerwoną, lecz byli za to aresztowani i rozstrzeliwani. Stronnictwa Rady Jedności Narodowej dążyły też do ujawnienia się i nawiązania stosunków z Rosją, czemu dały wyraz w rozmowach, jakie przed uwięzieniem przedstawicieli Polski Podziemnej toczyły się w Pruszkowie.

¹ Stanisław Mikołajczyk (1901–1966) – premier Rządu RP na Uchodźstwie (14 lipca 1943 – 24 listopada 1944).

² Tomasz Stefan Arciszewski (1877–1955) – premier Rządu RP na Uchodźstwie (29 listopada 1944 – 1947), następca Stanisława Mikołajczyka.

³ Na konferencji w Jaltie w lutym 1945 roku zdecydowano o zwołaniu konferencji założycielskiej ONZ w San Francisco. Rozpoczęła się ona 26 kwietnia 1945 roku z udziałem 50 państw, bez przedstawicieli Polski.

⁴ W lutym 1945 roku przywódcy Polskiego Państwa Podziemnego otrzymali zaproszenie NKWD na rozmowy polityczne (z gwarancją bezpieczeństwa). Po przybyciu na spotkanie w Pruszkowie w dniach 27–28 marca 1945 roku szesnastu z nich zostało aresztowanych, przewiezionych do Moskwy, oskarżonych o przynależność do nielegalnej organizacji, współpracę z Niemcami i prowadzenie działalności antyradzieckiej, a następnie skazanych w pokazowym procesie na kary więzienia.

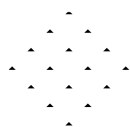
To Rosja odtrąciła tę chęć współpracy i zgody między obydwojema narodami, spychając wszystko, co w Polsce niezależne, z powrotem w konspirację, a tolerując tylko tych, którzy ugięli się przed nią i działali pod jej dyktandem. Taka jest prawda o Polsce Podziemnej i o jej hardej walce o honor i niezależność narodu. Nie będziemy tu reklamować jej ofiar i zasług, pozostawiając sąd o tym historii, stwierdzamy tylko, że Polska Walcząca podtrzymywała w narodzie ducha oporu i wolności, zahartowała masy polskiego ludu i stworzyła w nich postawę, która manifestuje się dzisiaj tak widocznie. Naród polski nie przestawał być sobą. W największych nieszczęściach nie załamał się moralnie wbrew swym interesom i woli. Ten wielki kapitał Polska Walcząca przekazuje w spadku tym, którzy walkę narodu o suwerenność prowadzić nadal będą innymi metodami. Decyzja Polski Podziemnej

Koniec wojny z Niemcami zastał Polskę w sytuacji niesłychanie trudnej, a nawet tragicznej. Gdy inne narody, zwłaszcza zachodnie, po zlikwidowaniu okupacji niemieckiej odzyskały rzeczywistą wolność i mogły przystąpić samodzielnie do urządzania sobie życia, Polska w wyniku wojny, w której poniosła największe ofiary, znalazła się pod okupacją, z rządem narzuconym przez ościennie państwo i bez wyraźnych widoków na pomoc swych sojuszników zachodnich.

W tym stanie rzeczy polityka nieustępliwości wobec uchwał krymskich¹ prowadzona przez Rząd Polski w Londynie zaczęła się rozmiąć z faktami dokonanymi, stworzonymi przez Rosję w kraju. Szczególnie konferencja w Moskwie² i wyniki z niej kompromis między grupą Mikołajczyka i kilku polskimi działaczami demokratycznymi a Komitetem Lubelskim stworzyły warunki, z którymi Polska Walcząca musi się liczyć.

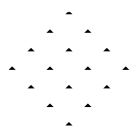
¹ Ustalenia przyjęte przez przywódców koalicji antyhitlerowskiej podczas konferencji w Jaltie w lutym 1945 roku.

² Podczas konferencji w Moskwie w czerwcu 1945 roku były premier Rządu RP na Uchodźstwie Stanisław Mikołajczyk uzgodnił z komunistami powołanie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej, w pełni podporządkowanego ZSRS.

Z chwilą powstania nowego rządu i uznania go przez mocarstwa zachodnie kończy się dla nas możliwość legalnej walki konspiracyjnej, opartej o uznawany powszechnie rząd w Londynie, a powstaje problem jawnej walki stronnictw demokratycznych w Polsce o cele narodu i o swe programy. W tej jawnej walce Polska Podziemna, nie chcąc stwarzać trudności ludziom dobrej woli, którzy znaleźli się w Tymczasowym Rządzie Jedności Narodowej, nie chce też ona krępować poszczególnych stronnictw w wyborze dróg i linii taktycznej, którą w tej walce pójść będą chciały czy musiały.

Na sesji dn. 1 lipca br. wszystkie stronnictwa demokratyczne Polski Podziemnej, reprezentowane w Radzie Jedności Narodowej, powzięły jednomyślnie uchwałę rozwiązania Rady i podania tego faktu do wiadomości Kraju i zagranicy. Zdobywając się na ten krok samozaparcia, Rada Jedności Narodowej daje raz jeszcze dowód najwyższej dobrej woli, podobnie jak w deklaracji z dn. 22 lutego br. i w podjęciu rozmów pruszkowskich. Nie chcąc podsycać nadal w społeczeństwie polskim ducha konspiracji, otwierając przed stronnictwami demokratycznymi drogę jawnej współpracy z rządem i walki o swe cele z przyłbicą otwartą, Rada Jedności Narodowej nie kryje przed narodem polskim swych obaw, czy próba ta nie skończy się nowym rozczarowaniem i katastrofą na skutek niedotrzymania obietnic przez kontrahentów. Stronnictwa Rady Jedności Narodowej mają pod tym względem okrutne doświadczenia. Dopóki na terenie Polski znajdują się wojska sowieckie i NKWD, obawy te nie przestaną być aktualne. Jeszcze raz w dziejach Polska chce być tym, który sam przestrzegając w polityce zasad uczciwości i prawdy, chce wierzyć również w uczciwość innych rządów i narodów.

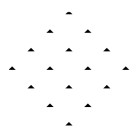

Decyzja rozwiązania się Rady nie oznacza duchowej kapitulacji narodu. Cele, które postawiły sobie stronnictwa Polski Walczącej, są nadal niezmienione. Wyrażamy głębokie przekonanie, że stronnictwa te nie ustaną w walce aż zrealizowany zostanie ich wspólny postulat pełnej suwerenności Polski i ich dążenie do rzeczywistej demokracji w państwie polskim i w stosunkach międzynarodowych. Program demokracji polskiej

W swej walce ze stronnictwami polskimi, reprezentującymi olbrzymią większość narodu, propaganda sowiecka szermuje wciąż hasłem demokracji, zarzucając reakcyjność wszystkim Polakom, stojącym na gruncie prawdziwej niezależności. Uważamy tedy za konieczne sprecyzowanie wyraźne, jak pojmujemy demokrację, wszystko bowiem wskazuje na to, że między pojęciem demokracji w Europie Zachodniej a analogicznym pojęciem w Europie Wschodniej istnieje zasadnicza rozbieżność. Według narodu polskiego:

1. Demokracja to pozostawiona najszerszym warstwom narodu swoboda wyboru ustroju społeczno-politycznego oraz światopoglądu, z którego on wypływa.
2. Demokracja to wolność określona trafnie w Karcie Atlantyckiej¹ jako wolność od strachu i od głodu, wolność osobista, wolność słowa i przekonań.
3. Demokracja to równe prawa dla wszystkich grup politycznych, czy to zachowawczych, czy radykalno-postępowych, o ile nie nadużywają one swobody zrzeszenia się dla szerzenia anarchii czy też narzucania innym swych poglądów siłą.

¹ Karta Atlantycka – amerykańsko-brytyjska deklaracja ogłoszona 14 sierpnia 1941 roku, określająca cele wojenne obu mocarstw i zasady, na jakich zamierzały ukształtować powojenny ład światowy.

4. Demokracja to rządy większości wyłonione w drodze swobodnych wyborów, odbywających się przez pięcioprzymiotnikowe powszechne głosowanie.

5. Demokracja to rząd prawa, czyli praworządność obowiązująca zarówno rządzących, jak rządzonych, a zabezpieczająca tak wolność obywatelską, jak autorytet władzy. 6. Demokracja to sprawiedliwość oparta na zbiorowym poczuciu słuszności, przyznającym każdej jednostce, warstwie pracującej i narodowi prawo do warunków życia zapewniających im nie tylko materialną egzystencję, ale i wszechstronny rozwój ich możliwości twórczych.

7. Demokracja to system zbiorowego bezpieczeństwa, w którym wszystkie państwa wyrzekają się użycia siły i zobowiązują się podporządkować decyzjom międzynarodowych organów, wpływających z obiektywnych norm prawa międzynarodowego. 8. Demokracja to uznanie i zabezpieczenie równych praw mniejszych i większych narodów, aby ukrócić raz na zawsze dążenie mocarstw do hegemonii nad innymi narodami i do podziału świata na strefy wpływów. W swych stosunkach z Rosją naród polski nie żąda niczego więcej, jak poszanowania przez nią tych podstawowych zasad demokracji, o których ocalenie i zabezpieczenie walczyły przez 5 i pół lat wszelkie miłujące wolność narody.

Zamykając dziś szczytny okres walki konspiracyjnej polskich stronnictw demokratycznych o te zasady demokracji, Rada Jedności Narodowej chce pozostawić po sobie, w oparciu o nie, program demokracji polskiej jako:

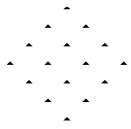
TESTAMENT POLSKI WALCZĄCEJ

Składają się nań następujące postulaty:

1. Opuszczenie terytorium Polski przez wojska sowieckie oraz przez rosyjską policję polityczną.
2. Zaprzestanie prześladowań politycznych, którego dowodem będzie:
 - a) zwolnienie skazanych i uwięzionych w procesie moskiewskim,
 - b) amnestia dla więźniów politycznych oraz dla wszystkich żołnierzy AK i dla tak zw[anych] „oddziałów leśnych”,
 - c) powrót Polaków wywiezionych w głąb Rosji i likwidacja obozów koncentracyjnych przypominających smutnej pamięci metody totalizmu niemieckiego,
 - d) zniesienie systemu politycznego, znajdującego wyraz w istnieniu tak zw[anego] Min[isterstwa] Bezpieczeństwa¹.
3. Zjednoczenie i uniezależnienie Armii Polskiej przez:
 - a) spolszczenie korpusu oficerskiego w armii gen. Rola-Żymierskiego²,
 - b) honorowy powrót z bronią wojsk polskich z zagranicy,
 - c) połączenie w jedną całość i na równych prawach armii z zagranicy oraz b. Armii Krajowej z armią gen. Żymierskiego.
4. Zaprzestanie dewastacji gospodarczej kraju przez władze okupacyjne.
5. Dopuszczenie wszystkich polskich stronnictw demokratycznych do udziału w wyborach pięcioprzymiotnikowych.

¹ Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP) – utworzone 1 stycznia 1945 roku w celu obrony komunistycznych organów władzy państwowej, pacyfikowania oporu społecznego oraz ochrony porządku publicznego; ściśle kontrolowane przez NKWD.

² Michał Rola-Żymierski (1890–1989) – w latach 1944–1949 minister obrony narodowej, od lipca 1944 roku naczelny dowódca Wojska Polskiego.

6. Zapewnienie niezależności polskiej polityki zagranicznej.
7. Stworzenie pełnego samorządu terytorialnego, społeczno-gospodarczego i kulturalno-oświatowego.
8. Uspołecznienie własności wielkokapitalistycznej i zorganizowanie sprawiedliwego podziału dochodu społecznego.
9. Zapewnienie masom pracujących współkierownictwa i kontroli nad całą gospodarką narodową oraz warunków materialnych zabezpieczających byt rodzinie i osobisty rozwój kulturalny.
10. Swoboda walki dla klasy robotniczej o jej prawa w ramach nieskrępowanego ruchu zawodowego.
11. Sprawiedliwe przeprowadzenie reformy rolnej i kontrola narodu nad akcją osiedleńczą na odzyskanych Ziemiach Zachodnich i w Prusach Wschodnich.
12. Oparcie powszechnego, demokratycznego nauczania i wychowania na zasadach moralnych i duchowych dorobku cywilizacji zachodniej i naszego kraju.

Zapowiadając walkę o ten program na jawnej arenie politycznej, stronnictwa demokratyczne Rady Jedności Narodowej wyrażają nadzieję, że Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej dążyć będzie do demokratyzacji Polski i do przekreślenia różnic i sporów dzielących dotąd różne odłamy społeczeństwa polskiego.

Dopóki dążenie to nie przejawia się w czynach, nie będzie mogło nastąpić trwałe odprężenie w stosunkach wewnętrznych, a wielu ludzi Polski Podziemnej będzie musiało się nadal ukrywać, bez żadnych wrogich zamiarów wobec rządu, lecz wyłącznie z obawy o swe życie.

Ze swej strony Polska Walcząca stwierdza, że nie dąży do sprowokowania wojny między demokracjami Zachodu a Związkiem Radzieckim, na której – jak głosi prasa rządowa – „londyńczycy opierali swe rachuby polityczne”.

Nowa wojna zadałaby tak straszne rany narodowi polskiemu, że pragnieniem wszystkich Polaków jest porozumienie polsko-rosyjskie oraz między Anglią, Ameryką i Rosją na drodze pokojowej. Jeżeli to porozumienie ma być trwałe, nie wystarczy przywrócenie zaufania w stosunkach Polski z Rosją. Naród polski jest członkiem wielkiej rodziny narodów środkowoeuropejskich, a w szczególności zachodniosłowiańskich, z którymi związany jest przez swe położenie geopolitycznie i przeszłość historyczną i pragnie wejść z nimi w najściślejszą wspólnotę polityczną, gospodarczą i kulturalną.

Wyrażamy nadzieję, że osiągnięcie porozumienia z Rosją na tych zasadach jest możliwe i że ono jedynie zlikwiduje po wieczne czasy nieprzyjaźń polsko-rosyjską, mającą swe źródło w polityce reakcyjnego caratu, zastępując ją wzajemnym szacunkiem, zaufaniem i przyjaźnią dla dobra obu narodów, Europy i całej demokratycznej ludzkości. Rada Jedności Narodowej *Testament Polski Walczącej. Ostatnie przesłanie Polskiego Państwa Podziemnego*, Warszawa, Instytut Pamięci Narodowej 2015, s. 13–19.